

В. В. Безлюдна

*кандидат педагогічних наук, доцент
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

СТАН ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Під впливом змін, що відбуваються в суспільстві останнім часом, ситуація в галузі навчання студентів іноземної мови в немовному вузі значно змінилася: рейтинг курсу “Іноземна мова” суттєво підвищився. Орієнтація вузівського курсу на формування у студентів немовних спеціальностей умінь різних видів професійного спілкування з використанням іноземної мови вимагає вирішення цілого ряду питань, що стосуються оптимальної організації процесу навчання згідно сучасних вимог та реальних умов викладання.

Базовими документами, що забезпечують практичну реалізацію кінцевих цілей навчання та впровадження реформи мовної освіти у ВНЗ, виступають національні програми з навчання іноземних мов у ВНЗ України. Так створена Типова навчальна програма для викладання англійської мови професійного спрямування “*National ESP Curriculum for Universities*”, що є спільною ініціативою Міністерства освіти та науки України та Британської Ради в Україні. Вона базується на рекомендаціях Ради Європи та передбачає розроблення навчальних модулів, які відповідатимуть вимогам національної кредитно-модульної системи. Програма має на меті формування у студентів професійних мовних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовищ. Навчальна дисципліна „Іноземна мова для професійного спілкування” ВНЗ освіти є однією з ланок професійного навчання, яка забезпечує формування адаптації студентів до професійної діяльності. Рекомендована Типова програма з англійської мови для спеціальних цілей (2005) передбачає формування у студентів вищих навчальних закладів

професійної комунікативної компетенції, яка розглядається як мовна поведінка, що є специфічною для академічного і професійного середовища. Викладання іноземної мови для нефілологічних спеціальностей значною мірою відрізняється від викладання іноземної мови як профільюючого предмету. У цьому випадку здійснюється викладання іноземної мови як мови професійного спілкування, що поєднує у собі знання мови та профільюючого фаху.

Засобом оптимізації та індивідуалізації безперервної мовної освіти, підвищення ефективності керування навчальним процесом у конкретних навчальних закладах є створення програм і навчально-методичного забезпечення. В умовах обмеженої кількості навчальних годин з дисципліни "Іноземна мова" для студентів немовних вищих навчальних закладів забезпечується за рахунок розробки та впровадження навчально-методичних комплексів, що враховують дійсні потреби навчання та суб'єктів навчання для їх подальшої академічної діяльності та професійної кар'єри. У відповідності з сучасною концепцією мовної освіти студентів немовних спеціальностей вузівські навчально-методичні комплекси повинні відображати конкретні умови вивчення іноземної мови в тому чи іншому вищому навчальному закладі.

Підручники, різноманітні наочні посібники, аудіо-та відеоматеріали, комп'ютерні та технічні засоби, що використовуються в навчально-методичному комплексі, дозволяють формувати у студентів немовних спеціальностей іншомовне професійне спілкування. Традиційні навчальні матеріали підкріплюють електронними курсами або підручниками, мультимедійними навчальними програмами. Електронні підручники, практикуми, мультимедійні навчальні програми можна використовувати не тільки для роботи над мовним матеріалом, але й для розвитку основних видів мовленнєвої діяльності. Вони також дають можливість здійснювати поточний, текстовий і підсумковий контроль рівня мовної підготовки студентів. Таким чином, посилюються ефективність і продуктивність вивчення іноземної мови, при цьому використовуються адекватні прийоми і технології навчання.

Література

1. Попко І.А. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у вищих навчальних закладах // Лінгвометодичні концепції викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах України: Зб. наукових статей учасників всеукр. наук.-практ. конф., Київ. – 2003. – С. 278-294.

2. Мусницкая, Е.В. Новые тенденции и актуальные проблемы формирования умений иноязычного общения у студентов неязыкового вуза [Текст] / Е.В. Мусницкая // Профессиональная коммуникация как цель обучения иностранному языку в неязыковом вузе. – М., 2000.

3. Програма з англійської мови для професійного спілкування. Колектив авторів: Г. Є. Бакаєва, О. А. Борисенко, І. І. Зуєнок, В. О. Іваніщева, Л. Й. Клименко, Т. І. Козимирська, С. І. Кострицька, Т. І. Скрипник, Н. Ю. Тодорова, А. О. Ходцева. – К.: Ленвіт, 2005. – 119 с.